

SUNUŞ

“Bilgi Çağı” tanımlaması 2000’li yıllara son derece uygun düşmektedir. Gerçekten de, coğrafi sınır tanımadan, bilgiye bu denli düşük maliyetle, anında ve üstelik sınıflandırılmış olarak erişebilmek farklı bir çağı yakaladığımızı açıkça ortaya koymaktadır.

Konuya ticari olarak yaklaştığımızda, doğru bilgiye zamanında ve tam olarak erişebilen, bu bilgileri uygun şekilde işlemeyi başaran kurumlar diğerlerine göre önemli avantajlar elde edebilmektedir. Bu kapsamda, örneğin, ürününü, pazarını, müşterisini tanıyan organizasyonlar hızla rakiplerinin önüne geçebilmektedir

2001 yılında Nobel Ekonomi ödülünün “piyasalardaki asimetric bilginin analizine yaptıkları katkılardan dolayı” George A. Akerlof, A. Michael Spence ve Joseph E. Stiglitz arasında paylaşılması sürpriz değildir.

Asimetric bilgi, piyasadaki oyunculardan bir kısmının diğerlerinden daha fazla bilgiye sahip olması halidir. Örneğin, satıcının ürününü alıcıdan daha iyi tanınması, yöneticilerin şirketi yatırımcılardan daha iyi tanınmaları gibi... Akerlof, asimetric bilginin piyasaların çökmesine, hiç var olmamasına, ya da var olan piyasalarda “yanlış seçimler” yapılmasına yol açtığını göstermiştir.

Asimetric bilginin en yakın örneği geçtiğimiz yıllarda yaşanan internet şirketleri patlamasıdır. Yatırımcılar açısından ilk bakışta internet şirketleri arasında çok büyük farklılıklar yoktur. Fakat, bu şirketlerin sahipleri şirketlerinin karlılığı ve geleceği hakkında yatırımcılardan daha fazla bilgiye sahiptirler. Bir süre sonra bu bilgi farkının “yanlış yatırımlara” yol açtığı görülmüş ve piyasa çökmüştür. Türkiye’de ise, hisselerine el konulan ya da işleme kapanan halka açık şirketlerin yatırımcılarının durumu yukarıdaki örnekle benzeşmektedir.

Şeffaflık, etik değerlere saygı gibi kavramların temelinde de bilgi açıklığı yatmaktadır. Yatırımcı güveninin sağlanmasında en önemli faktör doğru bilgilendirilmedir. Doğru bilgilenen yatırımcı doğru kararlar alır, risklerini tahmin edebilir ve piyasaya güvenir. Gelişmiş ülkelerdeki halka açık bilgi yoğunluğu ile piyasaların büyüklüğü arasındaki ilişki tesadüf değildir.

Amerika gibi şeffaflığın en ileri boyutta olduğu, dünyanın en gelişmiş piyahasındaki Enron skandalı, gelişmiş ülkelerin bilgi paylaşımına yaklaşımlarını göstermesi açısından iyi bir örnektir. Mali yapısı hakkında açık bilgi sağlamayan şirket ve denetçileri ilk aşamada sorumlu tutulmakla beraber, piyasa kuralları ve kurumları da gözden geçirilmeye başlanmıştır. Çözüm arayışı, şeffaflığın daha da artırılmasına ve bilgi aktarımının daha da etkin hale getirilmesine yöneliktir.

Piyasalarımızın da bu gelişmelerin dışında kalması mümkün değildir. Sermaye piyasamız kısa sayılabilecek bir geçmişe sahiptir. Buna rağmen, çok önemli gelişmeler sağlanmış ve küçümsenmeyecek bir mesafe katedilmiştir. Fakat, gelişmiş ülkeler seviyesine ulaşmak için kapatılması gereken önemli bir ara vardır. Bu gelişim ise, doğru bilginin zamanında piyasaya ulaştırılması ile sağlanabilecektir.

Sermaye piyasası üzerine veri yayınlayan ve araştırma yapan çeşitli kurumlar bulunmakla birlikte, bu kurumların kapsamadığı, fakat piyasa gelişimi açısından çok önemli sayılabilecek veriler mevcuttur. Birlik olarak araştırma faaliyetlerinde amacımız, var olan verilerin farklı açılardan ele alınıp tekrar edilmesinden ziyade, piyasada var olmayan verileri ortaya çıkarmak

ve düzenli bir şekilde sunmaktır. Elinizdeki "Türkiye Sermaye Piyasası" yıllık raporu bu amaç doğrultusunda hazırlanmıştır.

Raporumuz yorumlarla yönlendirici olmaktan ziyade bilgi sunmayı hedeflemektedir. Dolayısıyla mümkün olduğunca subjektif yorumlardan kaçınılmış, verilerin tanımları yapılarak sonuç çıkarılması okuyucuya bırakılmaya çalışılmıştır. Bazı bölümlerde ise okuyucuyu düşünmeye teşvik edebilecek tartışma noktaları açılmaya çalışılmıştır.

Raporda yer alan verilerin doğruluğu ve güvenilirliği konusunda gereken özen gösterilmekle birlikte, yine de ilk sayıya özgü bazı hata ve eksikliklerin bulunabileceğini düşünüyor ve daha iyiye ulaşmamıza yardımcı olacak her türlü yorum ve eleştirilerinize açık olduğumuzu özellikle belirtmek istiyoruz.

Her yıl, değişen ihtiyaçlara cevap verecek şekilde revize edilerek yayınlanacak olan bu Rapor'un hazırlanmasında emeği geçen Birliğimiz mensuplarına, başta aracı kuruluşlarımız ve Takasbank A.Ş. olmak üzere, gerekli verileri sağlayan tüm sermaye piyasası kurumlarına teşekkürü borç biliriz.

Raporun üyelerimize ve araştırmacılara yararlı olmasını dileriz.

Saygılarımla,

Y. Ziya TOPRAK
Birlik Başkanı